

byly upraveny oběh a správa platidel v Československém státě tím způsobem, že neoznačené bankovky rakouskouherské banky přestaly býti zákonným platidlem, zlaté mince zůstaly až na další v oběhu, a jako měnová jednotka pro oblast Čsl. státu označena byla koruna československá (Kč) bez určení mincovního čísla neb ráže. Takovouto úpravu měny neměly a nemohly míti strany v čase sjednání smlouvy na mysli jako zavedení jiné měny nebo jiného čísla mincovního, neboť šlo jim, jak je viděti z doložky připojené k první větě, jedině o případ, že koruna rakousko-uherská bude nahrazena měnovou jednotkou, jež by co do čísla mincovního neodpovídala ustanovení, že z kg ryzího zlata raží se 3280 jednotek. Na tomto mincovním čísle nebylo ničeho změněno uvedeným zákonem, neboť jim nebyla stanovena relace Kč jako měnové jednotky ke zlatu, naopak převzal Čsl. stát bývalou rakousko-uherskou korunu jako měnovou jednotku pod označením Kč, ustanoviv výslovně, že závazky znějící na koruny rakousko-uherské měny, splatné v jeho oblasti, platí se v Kč, při čemž čítá se Kč za K rakousko-uherskou. Mincovní číslo nebylo při tom změněno, takže žalovaní odvádějící pachtovné ročních 18.000 Kč odvádějí částku připadající podle ustanovení smlouvy na 18.000 K naznačené ráže, t. j. rakousko-uherských korun. Není tudíž oprávněn názor zastávaný odvolacím soudem, že by žalovaní měli platiti částku v Kč odpovídající dočasné bursovní, správně tržní ceně množství zlata připadajícího na částku 18.000 K podle poměru 1 kg k 3280 K, tudíž asi 5½ kg zlata, stejně však není oprávněn názor žalující strany, jež bere na pomoc hodnotu zlatého dolaru. Právě nemožnost výpočtu podle hodnoty kovu, t. j. ať neraženého zlata anebo zlatých mincí, je dokladem neoprávněnosti žalobního nároku.

Čís. 5878.

Oprávněný z práva předkupního může se domáhati ujednaného knihovního jeho zajištění i po té, když mu zavázaný nabídl nemovitost k výkupu a on (oprávněný) nabídku přijal.

(Rozh. ze dne 24. března 1926, Rv I 1548/25.)

V kupní smlouvě vyhradil si prodatel předkupní právo k prodané nemovitosti. Proti žalobě, již domáhal se na kupiteli nemovitosti, by svolil, aby předkupní právo bylo vtěleno a by zhotovil listinu schopnou vkladu, namítl žalovaný, že předkupní právo zaniklo, ježto žalobce přijal nabídnutý mu výkup věci, pročež nemůže se žalobce domáhati jeho knihovního zajištění. O b a n i ž š í s o u d y žalobu zamítly, N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by dále jednal a znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Odvolací soud opírá své rozhodnutí v podstatné části o předpoklad, že žalovaný, zamýšleje zciziti dům č. p. 12 v B., nabídl jej žalobci k vý-

kupu a že tento svého předkupního práva k výkupu nemovitosti použil, z čehož odvolací soud usuzuje, že tímto přijetím nabídky žalovaného předkupní právo, vyhrazené žalobci kupní smlouvou ze dne 18./25. července 1921, bylo skutečně, takže žalobce nemá dále právního důvodu pro žalobní nárok na knihovní zjištění předkupního práva, když toto zaniklo skutečným výkonem, t. j. přijetím nabídky k výkupu za smluvených podmínek. Uvádí-li dovolatel proti tomu, že právo předkupní zaniká jen, když oprávněný předkupník nabídnutého mu výkupu věci včas nepřijme, nelze mu přisvědčiti, neboť to jest jen jeden ze způsobů zániku předkupního práva. Přes to však jest onen názor soudu druhé stolice právně mylným (čís. 4 Šu 503 c. ř. s.), neboť, doličuje-li odvolací soud, že předkupní právo žalobcovo bylo skutečným jeho výkonem ztráveno, má pravdu jen potud, že jednak předkupní právo může býti vykonáno pouze jednou a že proto již nelze mluvit o závazku žalovaného, by před zamýšleným prodejem nabídl nemovitost žalobci k výkupu, jednak, že přijetím nabídky k výkupu za smluvených podmínek vzniká oboustranný závazek, jehož řádného plnění může každá ze smluvních stran se domáhati. Ale z toho ještě neplyne, že se zápis předkupního práva do knihy pozemkové, jehož se žalobce domáhá teprve po výkonu tohoto práva, tím stal bezpředmětným a že z toho důvodu žalobě nelze vyhověti. Neboť účinek knihovního zápisu záleží právě v tom, že každý nový knihovní nabyvatel nemovitosti vstupuje do obligačního závazku onoho vlastníka, jenž právo předkupní povolil (srov. rozh. čís. 1030 sb. n. s.), a právo žádati vydání věci na každém třetím nabyvateli (§ 1079 obč. zák.), přísluší podle účelu tohoto předpisu osobě k výkupu oprávněné nejen v případě, uvedeném v první větě uvedeného Šu, t. j. když vlastník oprávněnému věci k výkupu nenabídl, nýbrž i tehdy, když tak učinil a pak knihovní vlastnictví převedl na osobu jinou přes to, že oprávněný použil svého práva a nabídku k výkupu přijal. Právě vzhledem k tomuto účinku vůči osobám třetím stává se knihovní zápis práva předkupního bezvýznamným teprve tím, že oprávněný nabyl knihovního vlastnictví, pokud ovšem jeho právo jinakým způsobem nepominulo, což se zde však netvrdí. Za tohoto stavu věci nabývá rozhodujícího významu otázka, zda byl knihovní vklad předkupního práva mezi stranami smlouven. Touto okolností, již soud druhé stolice neprávem považuje za nespornou, se nižší soudy nezabývaly a skutkových zjištění o ní neučinily, takže důsledkem nesprávného právního nazírání na věc jest provedeně řízení ve vytčeném směru vadným.

Čís. 5879.

Za pohledávku veřejného společníka za společností ručí společníci rukou společnou a nerozdílnou. Veřejný společník může ji však proti ostatním společníkům uplatnit jen potud, že od celkové pohledávky odpočte onu část, kterou by podle společenské smlouvy musel přispěti ku zaplacení tohoto dluhu společnosti. Je-li veřejná obchodní společnost